Vzít nabídku Ruska. Co vláda tají. Expert přes plyn o bídě a cenách

04.04.2022 4:44 | Rozhovor

„Martin Brudermüller, generální ředitel koncernu BASF, největší chemické společnosti na světě, varoval politiky, že omezení dodávek zemního plynu z Ruska do Evropy by mělo „katastrofální“ dopad na ekonomiku, jaký kontinent nepostihl od konce druhé světové války," uvádí pro ParlamentníListy.cz energetický expert Vladimír Štěpán. Německý manažer dle něj též poznamenal, že ruský plyn je výrazně levnější než americký. Štěpán se diví, proč vláda tvrdí, že ceny energií stouply o desítky procent jako jinde, když stouply o „300 až 500 procent". Expert v rozhovoru s ParlamentnímiListy.cz vyzývá k uzavření dlouhodobých kontraktů s Ruskem.

Eldariel - Czech elves database

Foto: **Hans Sternbera**

Popisek: **Uzavírací ventily, ilustrační foto**

reklama

Jak byste charakterizoval situaci, do níž se naše země dostala v důsledku neřešení problémů v oblasti energií?

Česká republika se ocitla v megakrizi, která nemá obdoby v žádném evropském státě. Je to krize energetiky, která se přenesla do ekonomiky, návazně do zemědělství, velká část průmyslu je poničená, možná i nenávratně, a životní úroveň obyvatel se vrací do 70. let minulého století, nebo i do 50. let. Nabízí se otázka, jak je možné během několika měsíců zničit vše, co se budovalo desítky let? Je to tím, že politici nemají žádnou odpovědnost? Nebo si to aspoň myslí, a mohou tak nečinností a neznalostí zavinit škody za stamiliardy korun, mohou ohrozit bezpečnost státu,

na kritiku si zavedou cenzuru, opozici likvidují, na požadavky průmyslu a obyvatelstva nereagují, péče řádného hospodáře se jich netýká?

Tak nevím, jestli by měl premiér Petr Fiala, ministr průmyslu Jozef Síkela či jiný z ministrů odvahu reagovat na vznesené otázky. Dalo by se vládě vystavit dílčí vysvědčení za to, jak si vedla prvních sto dnů u moci?

Dovolte, abych k hodnocení činnosti vlády využil stanovisko, které vypracoval kolega ze skupiny „Energie není luxusní zboží“ a bývalý první místopředseda ERÚ Ivan Noveský: „České vládě se za pouhých 100 dní podařilo tak hluboko potopit české občany, české živnostníky a český průmysl, že to zatím nedokázala žádná česká vláda. Za pouhých 100 dní dokázala vyšponovat rekordní inflaci, v dubnu bude atakovat 17 procent, to zatím nedokázala žádná česká vláda. Za pouhých 100 dní dokázala vláda nastartovat šílenou hospodářskou krizi na úrovni třicátých let minulého století (dnes se moderně nazývá stagflace), ani to zatím nedokázala žádná (ani komunistická) československá ani česká vláda. Je opravdu otázkou, zda ještě lze Českou republiku zachránit nezbytnými razantními kroky: vyšší kvalitou řízení energetiky, zavedením sektorových a jiných daní, zavedením regulace cen elektřiny, plynu a tepla, opatřeními pro potravinovou soběstačnost, opatřeními pro snížení cen PHM a tak dále. Zatím současná vláda nalezla pouze odvahu zavést cenzuru, což je strategicky devastující vítězství, protože tím vláda nese odpovědnost pouze a jenom sama. I pokud by se podařilo dosadit rychle do české vlády ekonomy, národohospodáře, energetiky a další odborníky, kterým půjde opravdu o prosperitu státu, musí nová vláda najít ihned shodu při řešení krizové situace, a v tom může být základní problém. Svádění všeho na Putina už nezabírá, protože nyní do peněženek voličů nesahá ani Putin, ani Babiš, ale pouze a jenom Fiala.“

S tímto nekompromisním hodnocením jste zajedno všichni v rámci expertní skupiny „Energie není luxusní zboží“?

Ano, souhlasíme s ním. Vládě Petra Fialy se podařilo téměř nemožné; zničit fungující energetiku, vyvézt levnou energii, poničit ekonomiku, zemědělství, a k tomu cíleně připravuje devastaci životního prostředí. Už víme, že se krize bude dále prohlubovat. Protože vláda České republiky jako jediného státu odmítá odstranit příčiny krize, přijímá jenom sociální opatření, a přitom jako pravicová vláda v podstatě likviduje střední třídu pod záminkou udržení deficitu státního rozpočtu, který stejně nedodrží. Místo statisíců do energetické bídy spadnou v Česku miliony lidí, to už je jasné. Svoji strategii vláda založila na utajování nepohodlných informací za pomocí cenzury a na válce na Ukrajině jako jediné příčině všeho zla. Přitom vláda svojí činností stále více přibližuje Českou republiku Ukrajině, ekonomika ji nezajímá, válka a její eskalace je prioritou. Válečné výdaje stoupají, odlišujeme se stále více od západní Evropy.

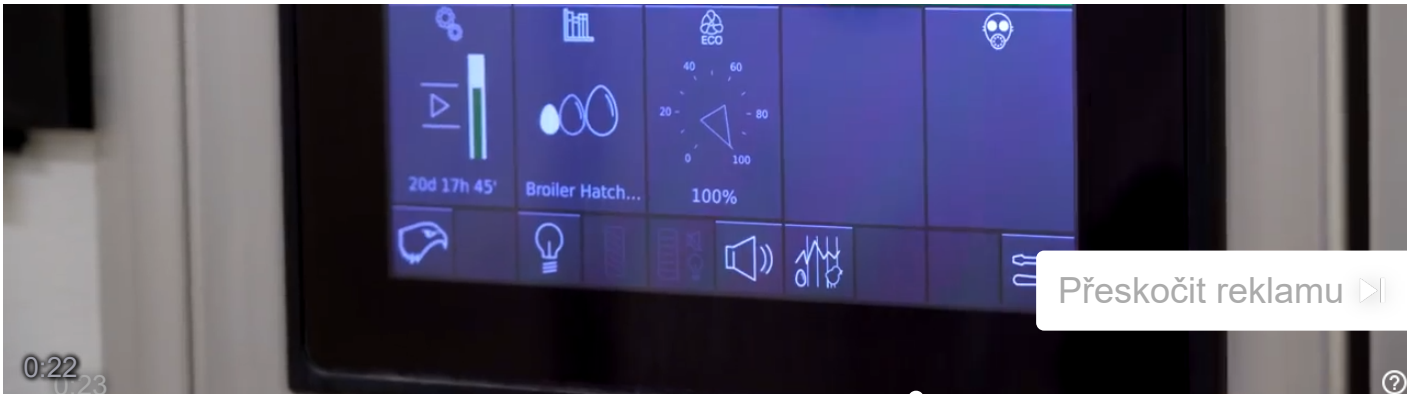
REKLAMA

Jsme AGROFERT: Jak to chodí v našich líhních?
autor: AGROFERT

Další informace

Eldariel - Czech elves database

Vraťme se k energetice, první a hlavní příčině megakrize v České republice. Pokud už neobstojí tvrzení, že za všechno může Putin, jaké vysvětlení se tedy nabízí?

Vláda musí lidem a krachujícímu průmyslu odpovědět na následující zásadní otázky: Proč právě a jenom Česká republika má nejvyšší ceny elektřiny na světě, když jí dema vyrábíme s nejnižšími náklady?

Proč už i ceny plynu narůstají na nejvyšší úroveň v Evropě, a přitom nové odběratele obchodníci v České republice odmítají?

Proč má Česká republika nejvyšší inflaci v Evropě, pokud pomineme baltské státy, a proč se její tempo má dále zvyšovat?

Proč 95 procent plateb EU za povolenky zaplatí v roce 2030 tři státy, Česká republika, Polsko a Bulharsko? Kolik platí za povolenky ČEZ a teplárny za rok, a proč se platby za povolenky promítají do cen tepla pro odběratele? Kdo za to může, a jak to bude vláda řešit?

Proč vláda České republiky nechce zrušit vazbu na lipskou burzu, když EU zcela jednoznačně deformuje ceny plynu i elektřiny na burzách? V letech 2011 až 2019 se cena plynu na burze řídila poměrem nabídky a poptávky, cena plynu proto zejména na jaře výrazně klesala s poklesem poptávky. Nyní i při rekordních dodávkách ruského plynu do Evropy cena plynu na burze neklesá. Svázání cen plynu s cenou elektřiny, spekulace s povolenkami a další nástroje, které nemají nic společného s trhem, zvyšují cenu plynu nejvíce z celé Evropské unie právě v České republice, ale vláda to neřeší.

Eldariel - Czech elves database

To už je docela hodně naléhavých otázek. Měla by Fialova vláda veřejnosti zodpovědět ještě nějaké další zásadní?

Tak především tu, proč politici České republiky jako jediní v Evropské unii neobhajují národní zájmy. A proč se nechovají jako politici v Rakousku, Itálii, Francii nebo v Německu, proč podporují eskalaci války na Ukrajině, kterou v Česku nikdo nechce, a to v situaci, kdy všichni víme, že Česká republika je státem nejvíce postiženým energetickou krizí. A proč přispívají k úplnému přerušení dodávek ruského plynu bez ohledu na dopady na ekonomiku Česka? Politici nevědí, že přerušení dodávek ruského plynu do naší země bude mít právě pro Českou republiku naprosto katastrofální důsledky, protože jsme z 99 procent závislí na ruském plynu, protože EU nám nepomůže, LNG k nám minimálně několik let nelze dopravit a v zásobnících plyn není? Náhrada za plyn není, jenom dražší elektřina a vysoce emisní hnědé uhlí. Obnovitelné zdroje problém nevyřeší.

Proč vláda zakazuje tzv. dezinformační weby, ale sama dezinformace cíleně šíří? Například že energetickou krizi zvládneme a že jsme na ni připraveni. Jak? Do Česka se doveze zkapalněný plyn? EU bude společně nakupovat plyn? V Rusku se hroutí ekonomika, přitom ekonomické ukazatele má Rusko výrazně lepší než ČR? Nebo že u nás stouply ceny energií jako v ostatních státech, tj. o desítky procent, přitom stouply o 300 nebo i 500 procent? Proč vláda nemluví pravdu? Jak je trefně uvedeno v jednom článku, bídou v Česku Putina neporazíme. To ale vládě nevadí, už je v tisku uvedeno, že chleba může být za 100 korun, některé potraviny nemusí být vůbec a výroba masa se omezí. Ale dramaticky jenom v České republice, proč?

Ty vaše otázky by měla vládě klást především mainstreamová média a dožadovat se odpovědí. Neznamená to, že je nevznášejí, že situace až tak úplně dramatická není?

Média jsou v Česku doslova bezradná, nevědí, co je pravda, a jak na tom Česká republika vlastně je. Svatá prostoto, řeklo by se, když slyšíte výrok Martina Kupky, který prohlásil, že kdyby byly přerušeny dodávky ruského plynu, tak by se to obyvatelstva v České republice nedotklo. Prý bychom si řekli o plyn jinde. A podobné perly zaznívají i od jiných vládních politiků. Tihle lidé řídí zemi, jak to asi mohlo dopadnout? Česká republika je závislá na ruském plynu z 99 procent, Německo jen z 50 procent. A přesto Martin Brudermüller, generální ředitel koncernu BASF, největší chemické společnosti na světě, varoval politiky, že omezení dodávek zemního plynu z Ruska do Evropy by mělo „katastrofální“ dopad na ekonomiku, jaký kontinent nepostihl od konce druhé světové války, a zničilo by to dosud vybudovanou prosperitu. Zejména pro mnoho malých a středních firem by to mohlo znamenat konec. Jen v Německu by to postihlo statisíce pracovních míst.

Co jsou pro Českou republiku momentálně největší problémy v oblasti plynárenství?

Situace je naprosto kritická. Ceny plynu pro odběratele jsou v Česku dvakrát vyšší než například na Slovensku, stoupají každý měsíc, nejrychleji v Evropské unii, a budou stoupat dále. Obchodníci v České republice nakupují plyn na burzách jen krátkodobě, za extrémně vysoké ceny, na nákup levného plynu na roky 2023 a 2024 nemají peníze. Odmítají proto přijímat nové odběratele, a to i z řad domácností. Opět jen v Česku. To v historii České republiky ještě nebylo. Nabízené smlouvy s vazbou na ceny plynu na burze jsou zničující pro odběratele, protože cena plynu je extrémně vysoká – kvůli eskalaci války, kterou výrazně podporuje vláda ČR – a nepředvídatelná. Plyn do zásobníků na příští zimu obchodníci neukládají, chybí jim 50 až 80 miliard korun, protože ceny plynu jsou vinou nečinnosti vlády extrémně vysoké. Na uložení plynu do zásobníků potřebují obchodníci cca 4× více peněz než před rokem.

Abychom ale Fialovu vládu jenom netepali. Jaké řešení byste jí doporučil?

Není až tak složité; je to nákup zásobníků do vlastnictví státu, uskladnění plynu za levné ceny v letním období a jeho prodej obchodníkům při vysokých cenách plynu. Tím by se omezil i krach obchodníků. Stát toto řešení ale odmítá. Tím ohrožuje bezpečnost zásobování plynem pro příští zimu a startuje další cenový růst cen plynu.

Česká republika nutně potřebuje středně nebo i dlouhodobý kontrakt na nákup plynu za 7 Kč/m3 jak mají ostatní státy. Zmíněný Martin Brudermüller z koncernu BASF uvedl, že ruský plyn je stále levnější než americké LNG, chce někdo ještě další důkaz? Proč premiér Fiala nezajede

Elgariel - Czech elves database

do Německa pro plyn za 7 Kč/m3, abychom za plyn neplatili více než 100 miliard korun navíc proti jiným státům? Pro Česko z toho vyplývá, že nelze pokračovat v nákupu plynu z Německa za tzv. ceny na burze ve výši 25 Kč za m3 s nepředvídatelnou a stále se zvyšující cenou z tzv. burz, zejména když se jedná i nadále o ruský plyn, a nikoliv LNG. Když nám Západ nepomůže, tak lze využít nabídku ruské strany nákupu plynu v rublech, tím by se mohla snížit cena plynu na polovinu nebo i více. Když to dělají jiné státy, proč ne my?

Na to vám já neodpovím. Zato mě zajímá, když jsou náklady na výrobu elektřiny u nás nejnižší z celé EU, proč ceny elektřiny pro domácnosti ve vazbě na kupní sílu máme nejvyšší na světě. Jak je to možné, a proč to vláda neřeší?

Situace je ještě horší, nejedná se jenom o elektřinu, zbytečně si prodražujeme energii, i když jsme v bezpečné pozici, kterou nevyužíváme, jak upozorňuje Hynek Beran, také člen skupiny „Energie není luxusní zboží“ a expert ČVUT: „Naše energetická soustava byla vybudována před padesáti lety a úspěšně slouží dodnes. Stále dnes vyrábíme v přebytku velmi levnou elektřinu – výrobní ceny, nikoli ty pro zákazníky – a také dostatek tepla. Na našem území máme stále zásobníky zemního plynu na třetinu roční spotřeby, zásoby jaderného paliva a domácí energetickou a chemickou surovinu, ale i nové inženýrské kapacity na výstavbu obnovitelných zdrojů a nových technologií především v oblasti decentrálních soustav. Šancí na přežití celého oboru i české ekonomiky nejsou ideologie a uměle předražované ‚tržní řetězce, ale technická inovace stále funkčního odvětví, jehož vedoucí složkou jsou inženýři a technici.“

Nu a copak je tak složité zařídit, aby obyvatelé České republiky profitovali z toho, že máme náklady na výrobu elektřiny, a nedopláceli na už tak bohatý Západ?

Řešení to vůbec složité není, jen je nutno regulovat cenu v České republice vyrobené elektřiny, pokud možno pro všechny kategorie spotřebitelů. Vývoz elektřiny je nutno omezit na úroveň přebytků, a mimo zimní období. Česká vláda má ale zcela jiný názor, vadí jí, že ČEZ nebude mít prostředky na garance pro vývoz elektřiny, což je naprosto neuvěřitelný přístup, který zásadním způsobem poškozuje odběratele v naší zemi.

Vláda také tvrdí, že nemůže regulovat ceny elektřiny pro odběratele ČR, protože má vlastnický podíl na ČEZ jenom 70 procent. Přitom slovenská vláda má podíl jenom 30 procent na Slovenských elektrárnách a dokázala to. Použila metodu zdanění nadměrných zisků, v tomto případě výroby elektřiny z jaderných zdrojů. A ČEZ je výrazně ziskovější než Slovenské elektrárny. Závěr je jediný, česká vláda opět selhala, problém nechce řešit úmyslně. Výsledek je pak jasný, cena elektřiny je na Slovensku zafixovaná do roku 2024 ve výši 62 euro/MWh, u nás nejnižší cena činí více než 160 euro/MWh.

Co by v tuto chvíli bylo pro Česko nejjednodušším a nejrychlejším řešením, jak se z pasti stále dražší elektřiny vymanit?

Muselo by se co nejrychleji vyčlenit 100 až 150 miliard korun na zateplení domů a budov a snížení energetické náročnosti průmyslu. Tím se sníží spotřeba energie o desítky procent. Toto řešení umožňuje i Evropská unie, která dává členským státům vybrat, zda chtějí podporovat další rozvoj obnovitelných zdrojů, nebo energetické úspory. Vláda ČR preferuje jednoznačně rozvoj obnovitelných zdrojů, o úsporách mluví jenom okrajově, resp. vůbec ne.

Eldarjel - Czech elves database

Z výše uvedeného vyplývá jediný závěr, vláda ČR zcela selhala, vlastními chybami a zejména svým přístupem a neochotou k řešení problémů přivedla zemi do megakrize a řešení této krize nehledá. Veškerá navrhovaná řešení odborníků na energetiku, ekonomů, zemědělců či zástupců průmyslu odmítá realizovat, a dostává tak Českou republiku do bezvýchodné situace.

Nezbývá než vládu vyzvat, aby okamžitě odstoupila, pokud jí jde o zachování existence České republiky, o prosperitu průmyslu a přežití obyvatelstva. Už jsme se dostali až tak daleko.

Líbil se Vám tento článek?

Nezávislost naší redakce můžete podpořit peněžitým darem v jakékoliv výši bankovním převodem na účet:

123 - 4175230287/0100

QR kód obsahuje údaje k platbě, výši částky si určete sami.

Redakci PL můžete podpořit i zakoupením předplatného. Předplatitelům nezobrazujeme reklamy.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se ZDE.
Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

Eldariel - Czech elves database